

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1945 kl. 11 fm.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion angående vissa beskattningen av inkomst av skogsbruk berörande frågor, i vad motionen avser uppskov med taxering av inkomst genom avyttring av avverkad brännved och massaved.

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 278, av herrar *Liedberg* och *Janson* i Frändesta, har hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära

dels utredning med förslag om särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under nu rådande bränslebrist avverkad bränn- och massaved, vilka bestämmelser medföra uppskov med taxering av inkomst genom avyttring av sådan skog,

dels ock om riksdagens uttalande, att någon krigskonjunkturbeskattning icke skall träffa avyttring eller uttag från egen rörelse, annan fastighet och egen förbrukning av bränn- och massaved».

Till behandling i förevarande sammanhang har upptagits allenast den i motionen omförmälda frågan angående uppskov med taxering av inkomst genom avyttring av avverkad brännved och massaved. Beträffande det i motionen framställda yrkandet angående krigskonjunkturbeskattningen har utskottet i sitt betänkande nr 45 utlåtit sig rörande detsamma.

Vad angår den i motionen lämnade motiveringen, såvitt nu är i fråga, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

I förordningen den 30 juni 1943 (nr 490) med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1943 stormfällad skog ha meddelats föreskrifter angående ett uppskovsförfarande vid taxeringen av det slag, som i ifrågavarande motion åsyftas. Enligt dessa föreskrifter äger skattskyldig, som åtnjutit inkomst genom avyttring av under år 1943 stormfällad skog, under vissa förutsättningar åtnjuta uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för denna inkomst. Uppskovet får avse högst det belopp, varmed bruttointäkten å avyttringen överstiger de av stormfällningen och avyttringen föranledda kostnaderna under det beskattningsår, då inkomsten åtnjutits. För erhållande av uppskov förutsattes, att den skattskyldige å särskilt konto hos riksbanken insatt det belopp, för vilket uppskov önskas. Insättning i riksbanken må dock efter

riksbankens medgivande ersättas med annan väsentligen likvärdig disposition av tillgångar. Uppskov må ej meddelas i sådana fall, då bruttointäkten av den stormfällda skogen understiger 4 000 kronor, och insättning i riksbanken må ej avse belopp understigande 2 000 kronor. Belopp, för vilket uppskov med taxeringen åtnjutits, skall beskattas för det beskattningsår, då uttag från det särskilda kontot hos riksbanken skett, men senast för fjärde beskattningsåret efter det, då stormfällningen ägde rum.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund hemställde i en den 13 februari 1945 till finansdepartementet inkommen skrift bland annat, att Kungl. Maj:t måtte för årets riksdag framlägga förslag om särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst vid avyttring av under nu rådande bränslebrist avverkad brännved och massaved i avsikt att i vissa fall möjliggöra uppskov med taxering av sådan inkomst. Enligt förbundets mening vore det angeläget, att sådana bestämmelser provisoriskt infördes, att för skogsägare, som för fullgörandet av myndigheternas krav på ökade avverkningar nödgades avverka mer än den beräknade tillväxten, en fördelning av inkomsten av skogsbruk finge ske på ett flertal år, kanske lämpligast enligt den metod, som tillämpats vid taxering för inkomst av under år 1943 stormfällad skog.

Statens brännslekommission avgav efter remiss utlåtande över berörda framställning och anförde därvid bland annat följande:

»Kommissionen anser det i hög grad önskvärt att under nuvarande förhållanden sådana omständigheter undanröjas, som verka hämmande på en skogsägares intresse att göra stora avverkningar på sin skog. Det torde vara obestriddigt, att skatteprogressionen kan ha en sådan inverkan. Det är givetvis otillfredsställande att i nuvarande läge en skogsägare med hänsyn till konsekvenserna i skattehänseende skall känna sig föranlåten att inskränka på avverkningar, som han eljest skulle ha vilja och förmåga att verkställa, och då därjämte avverkningsskyldighet föreligger, är det mindre tilltalande, att han i skattehänseende kommer i ett ogynnsammare läge än om han hade frihet att efter eget gottfinnande fördela avverkningarna på ett antal år. Kommissionen anser därför förslaget om att bereda möjligheter till uppskov med taxering och fördelning av skatten på flera följande år välbetänkt. Den metod för uppskov med taxeringen, som tillämpats beträffande den stormfällda skogen, kan väl icke sägas innebära någon idealisk lösning av förevarande spörsmål och det får nog antagas, att ett sådant förfarande icke kommer att vinna någon mera vidsträckt tillämpning. Metoden bör dock kunna godtagas såsom ett provisorium, varigenom i nuvarande situation möjlighet beredes skogsägarna att undvika de väsentligaste olägenheterna ur skattesynpunkt av att större avverkningar ske under ett och samma år. Vad beträffar den närmare utformningen av uppskovsförfarandet, kräver det överväganden av skatteteknisk natur och kommissionen är ej beredd att därvidlag framlägga något förslag. Det är givetvis angeläget, att reglerna bli så enkla som möjligt och det synes ur praktisk synpunkt önskvärt, att reglerna om uppskov knytas till bruttointäkten av den totala avverkningen av brännved och massaved och ej, såsom riksförbundet ifrågasatt, till avverkningen utöver den beräknade årliga tillväxten.»

Kommissionen yttrade i anslutning härtill, att eftersom vad riksförbundet föreslagit sålunda enligt kommissionens mening vore ägnat att främja pro-

duktionen av brännved och massaved, kommissionen ansåge det i nuvarande situation angeläget, att åtgärder i förslaget syfte — med beaktande av vad kommissionen anfört — genomfördes.

I den förevarande motionen, har, såvitt nu är i fråga, anförts bland annat, att de nuvarande skogsuttagen framför allt för de större enskilda skogsägarna på grund av gällande skatteprogression medförde stora skatteutgifter. Vid mera normala uttag skulle fördelning av inkomsten över ett flertal år varit möjlig, varigenom verkningarna av progressionen undvikits. För många skogsägare måste en minskning av uttagen ur skogarna ske, sedan nu rådande förhållanden upphört. Då kunde underskott uppkomma med hänsyn till skogsägarnas fasta omkostnader, vilket underskott måhända ej kunde utnyttjas, liksom fallet kunde bli med procentavdragen. Det syntes därför i avvaktan å påräknat förslag härom från 1943 års jordbrukstaxeringsakkunniga vara angeläget att provisoriskt införa sådana bestämmelser vid inkomsttaxeringen, att en fördelning av inkomsten kunde ske över ett flertal år. Detta syntes kanske lämpligast kunna äga rum enligt den metod, som tillämpats vid taxering för inkomst av under år 1943 stormfälld skog.

I den förevarande motionen har, såvitt nu är i fråga, yrkats skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning och framläggande av förslag till bestämmelser, innefattande uppskov med taxering av inkomst av under nu rådande bränslebrist avverkad brännved och massaved.

Utskottet.

Utskottet finner vad i motionen i detta hänseende anförts vara värt beaktande. I det brydsamma läge, vari frågan om vår bränsleförsörjning för nästkommande vinter för närvarande befinner sig, synes det utskottet, att alla de åtgärder böra vidtagas, som kunna bidra till en ökad bränsletillgång. Även om alltför stora förväntningar icke böra hysas beträffande effekten av det i motionen ifrågasatta uppskovsförfarandet vid taxeringen, läser dock icke kunna förnekas, att skatteskalans progressivitet vid den statliga beskattningen kan verka hämmande på skogsägarnas beredvillighet att verkställa större avverkningar. En möjlighet till fördelning av skogsbruksinkomst av nu förevarande slag på flera år erbjuder det i förordningen den 30 juni 1943 (nr 490) med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1943 stormfälld skog medgivna uppskovsförfarandet, varigenom uppskov med taxering av inkomst genom avyttring av sådan skog kunde erhållas, där est den skattskyldige å särskilt konto hos riksbanken insatte motsvarande belopp. Utskottet får i detta sammanhang erinra om att statens bränslekommission tillstyrkt en i februari 1945 hos Kungl. Maj:t gjord framställning om vidtagande av åtgärder i samma syfte som i motionen angivits. På grund av vad sålunda anförts anser utskottet, att ett uppskovsförfarande av angivet slag bör kunna komma i tillämpning även beträffande under nu rådande bränslebrist avverkad brännved och massaved.

Med hänsyn till önskvärheten av att verkningarna av det ifrågasatta uppskovsförfarandet snarast möjligt skola inträda föreslår utskottet i anledning

av förevarande motion och med begagnande av den utskottet tillkommande initiativrätten, att riksdagen måtte besluta om antagande av ett inom utskottet upprättat förslag till författning i ifrågavarande hänseende. Berörda förslag har upprättats i huvudsaklig överensstämmelse med ovannämnda förordning.

Det av utskottet sålunda framlagda förslaget innebär i huvudsak följande. Har skattskyldig åtnjutit inkomst av skogsbruk antingen genom avyttring under år 1945 av brännved eller massaved eller ock genom upplåtelse nämnda år av avverkningsrätt till skog, må den skattskyldige erhålla uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för denna inkomst. Uppskovet må i fråga om inkomst genom avyttring av brännved eller massaved avse högst det belopp, varmed den under beskattningsåret åtnjutna bruttointäkten å avyttringen överstiger de av vedens avverkning och avyttring föranledda kostnaderna under samma tid. I dessa kostnader skall jämväl inräknas den skattskyldige tillkommande avdrag för genom avverkningen uppkommen värdeminskning å skogen. Beträffande inkomst genom upplåtelse av avverkningsrätt till skog må uppskovet avse högst hälften av det belopp, varmed den under beskattningsåret åtnjutna ersättningen för upplåtelsen överstiger de av upplåtelsen föranledda kostnaderna under samma tid. Sistnämnda bestämmelse har föranletts därav att enligt uppgift cirka 60 å 70 procent av samtliga skogsavverkningar regelmässigt torde utgöras av brännved eller massaved. Med hänsyn härtill har det ansetts försvarligt att i förslaget införa en schablonregel, enligt vilken ersättning för upplåtelse av avverkningsrätt till 50 procent antages avse brännved eller massaved. Om den skattskyldige emellertid visar, att av ersättningen för upplåtelsen mer än hälften hänför sig till skog, som upparbetats till brännved eller massaved, skall dock det belopp uppskovet högst må avse i motsvarande mån jämkas. Såsom villkor för uppskov skall gälla, att den skattskyldige, innan deklaration för ifrågavarande beskattningsår senast skall avgivas, å särskilt konto hos riksbanken insatt det belopp, för vilket uppskov önskas. Därest inkomsten vid taxeringen beräknas till högre belopp än i deklarationen uppgivits, må dock insättning i riksbanken, såvitt angår det överskjutande beloppet, ske inom tid som av landskamreraren bestämmes. Insättning i riksbanken må efter riksbankens medgivande ersättas med annan väsentligen likvärdig disposition av tillgångar. Liksom enligt 1943 års förordning skola vissa spärregler gälla. Enligt nämnda förordning skulle uppskov ej meddelas, då bruttointäkten av den stormfällda skogen understigit 4 000 kronor. Vidare skulle insättning i riksbanken ej få avse belopp understigande 2 000 kronor. Med hänsyn till syftet med den nu föreslagna lagstiftningen ha dessa spärgränser i förslaget ansetts böra något sänkas, nämligen till resp. 3 000 och 1 500 kronor.

Bestämmelserna i förslaget äro i övrigt avfattade på motsvarande sätt som 1943 års förordning. Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall sålunda upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, då uttag från det särskilda kontot hos riksbanken sker, men senast

under fjärde beskattningsåret efter det då avyttringen eller upplåtelsen ägde rum. Uttag må ej understiga en fjärdedel av det ursprungligen insatta beloppet. Har hela beloppet ej uttagits före utgången av år 1949, skall riksbanken vid utgången av nämnda år till den skattskyldige återbetala vad som kvarstår å det särskilda kontot.

Enligt förslaget förutsättes alltså för att uppskov med taxering skall kunna ifrågakomma, att avyttringen av veden resp. upplåtelsen av avverkningsrätten ägt rum under år 1945. Med hänsyn till att utsikterna för vår bränsleförsörjning för närvarande te sig ovissa även för bränsleåret 1946—1947 har inom utskottet ifrågasatts en utsträckning av nämnda tid till att avse jämväl första halvåret 1946. För en sådan utsträckning skulle också kunna anses tala, att det, sedan avverkningen ägt rum, i regel torde taga viss tid, innan veden blivit inmätt och transporterad till bilväg, varigenom visst dröjsmål med vedens försäljning sålunda uppkommer. Utskottet har emellertid stannat för att föreslå uppskov med taxering beträffande allenast sådana försäljningar eller upplåtelse, som ägt rum under år 1945. Emellertid förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t vid den kommande höstriksdagen eller senast i början av nästa års riksdag, då läget på bränslemarknaden bättre kan överblickas, tager frågan om en dylik förlängning under omprövning och, om anledning härtill förefinnes, för riksdagen framlägger förslag i ämnet.

Utskottet vill tillägga, att den föreslagna lagstiftningen avser sådana inkomster av nu ifrågavarande slag, som skolat tagas till beskattning tidigast vid 1946 års taxering. En skattskyldig, vars räkenskapsår utgått den 28 februari 1945 eller vid tidigare tidpunkt av detta år och som på grund härav skall redan vid 1945 års taxering beskattas för inkomst under viss tid av år 1945, äger sålunda icke erhålla uppskov med taxering beträffande inkomst under nämnda tid.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av motionen II: 278 av herrar Liedberg och Janson i Frändesta, såvitt densamma avser uppskov med taxering av inkomst genom avyttring av avverkad brännved och massaved, för sin del antaga följande

F ö r s l a g

till

förordning med särskilda bestämmelser angående taxering för inkomst av under år 1945 avyttrad brännved eller massaved m. m.

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Har skattskyldig åtnjutit inkomst av skogsbruk antingen genom avyttring under år 1945 av brännved eller massaved eller genom upplåtelse nämnda år av avverkningsrätt till skog, må den skattskyldige under de förutsättningar

och i den utsträckning nedan stadgas erhålla uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för denna inkomst.

Uppskovet må i fråga om inkomst genom avyttring av brännved eller massaved avse högst det belopp, varmed den under beskattningsåret åtnjutna bruttointäkten å avyttringen överstiger de av vedens avverkning och avyttring föranledda kostnaderna under samma tid. I fråga om inkomst genom upplåtelse av avverkningsrätt till skog må uppskovet avse högst hälften av det belopp, varmed den under beskattningsåret åtnjutna ersättningen för upplåtelsen överstiger de av upplåtelsen föranledda kostnaderna under samma tid; dock att, om den skattskyldige visar att av ersättningen för upplåtelsen mer än hälften hänför sig till skog som upparbetats till brännved eller massa- ved, det belopp uppskovet högst må avse skall i motsvarande mån jämkas.

Har skattskyldig under beskattningsåret åtnjutit inkomst som i denna förordning avses i mer än en kommun, må uppskovet med taxeringen till kommunal inkomstskatt i varje kommun avse högst det belopp, som, beräknat enligt i andra stycket angivna grunder, belöper å den kommunen, och må uppskovet med taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ej avse mer än summan av de belopp, för vilka enligt vad nyss sagts uppskov vid taxeringen till kommunal inkomstskatt högst må åtnjutas.

2 §.

Såsom villkor för uppskov skall gälla att den skattskyldige, innan deklara- tion för ifrågavarande beskattningsår senast skall avgivas, å särskilt konto hos riksbanken insatt det belopp för vilket uppskov önskas. Dock må, därest inkomsten vid taxeringen beräknas till högre belopp än i deklARATIONEN upp- givits, insättning i riksbanken, såvitt angår det överskjutande beloppet, ske inom tid som av landskamreraren bestämmes. Insättning i riksbanken må efter riksbankens medgivande ersättas med annan väsentligen likvärdig dis- position av tillgångar.

Uppskov må ej meddelas där summan av den under beskattningsåret åtn- jutna bruttointäkten å sådan avyttring, som i 1 § avses, och den under sam- ma år åtnjutna ersättningen för upplåtelse, som i nämnda paragraf sägs, un- derstigit 3 000 kronor, och må insättning i riksbanken ej avse belopp under- stigande 1 500 kronor.

3 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, då uttag från det särskilda kontot hos riksbanken sker, men senast under fjärde beskattningsåret efter det då avyttringen eller upplåtelsen ägde rum. I intäkten inräknas jämväl upp- buren ränta å kontot.

Åtnjuter skattskyldig uppskov med taxeringen till kommunal inkomstskatt i mer än en kommun, skall varje uttag från riksbanken anses belöpa på de olika kommunerna i samma proportion som de belopp, för vilka uppskov åtnjutits, fördelats å dessa.

4 §.

Skattskyldig, som önskar åtnjuta uppskov med taxering enligt denna förordning, skall vid sin i hemortskommunen avlämnade självdeklaration för det beskattningsår, under vilket ifrågavarande inkomst åtnjutits, bifoga utredning angående storleken av nämnda inkomst samt besked från riksbanken rörande verkställd insättning å särskilt konto enligt denna förordning. Utredning som nu sagts må lämnas å blankett enligt formulär, som fastställas av Kungl. Maj:t.

Har den skattskyldige under beskattningsåret haft inkomst som i denna förordning avses i mer än en kommun, skall utredning som nyss sagts förbringas särskilt för varje kommun, beträffande vilken uppskov med taxering till kommunal inkomstskatt yrkas.

5 §.

Å medel, som insätts i riksbanken jämlikt 2 §, skall utgå ränta efter räntefot, som av riksbanken fastställs, svarande mot sedvanlig depositionsränta.

Avser uppsägning utbetalning av medel inom kortare tid än fyra månader, skall den skattskyldige vidkännas ränteavdrag enligt grunder som av riksbanken bestämmas.

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera hos riksbanken insatta medel, äger att efter uppsägning hos riksbanken återfå det insatta beloppet. Uppsägning må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att uttag ej må understiga en fjärdedel av det ursprungligen insatta beloppet. Har hela beloppet ej uttagits före utgången av år 1949, skall riksbanken vid utgången av nämnda år till den skattskyldige återbetala vad som kvarstår å det särskilda kontot.

7 §.

Har uttag skett av hos riksbanken enligt denna förordning insatta medel, skall riksbanken senast den 15 februari året efter det då uttag skett översända meddelande härom till vederbörande länsstyrelse. Så skall förfaras jämväl i fall där riksbanken enligt 6 § utan föregående uppsägning utbetalar vad som kvarstår å det särskilda kontot.

8 §.

Där åtgärd av riksbanken enligt denna förordning ifrågakommer, sker handläggningen vid riksbankens huvudkontor i Stockholm.

Hänvändelse till huvudkontoret kan ske direkt eller genom förmedling av avdelningskontor.

9 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Stockholm den 12 juni 1945.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Sjödahl, friherre De Geer**, *Frans Ericson, Velande, Eklund, Robert Berg**, *Herman Ericsson, Carl Eric Ericsson** och *Englund*, samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö, *Björklund, Olsson* i Gävle, *Sandberg**, *Janson* i Frändesta, *Falk, Andersson* i Dunker* och *Bladh*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.